PLAN DZIAŁANIA
KT 122
ds. Jakości Wody – Badania Chemiczne – Substancje Organiczne

SPIS TREŚCI

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI OT 2
2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT 2
3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT 4
4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT 4
5. CZŁONKOSTWO W OT 4
6. CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI 5
7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC 5
8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT 6
9. PROPOZYCJE ZAGADNIEŃ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE 6

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI OT

Komitet Techniczny PKN/KT 122 ds. Jakości Wody - Badania Chemiczne - Substancje Organiczne został powołany w dn. 26 maja 1994 r. i działa w ramach Sektora Zdrowia, Środowiska i Medycyny (SZŚ) Polskiego Komitetu Normalizacyjnego (PKN),

Celem KT 122 jest wspieranie krajowej polityki technicznej oraz prowadzenie prac normalizacyjnych dotyczących metod oznaczania substancji organicznych w środowisku wodnym, tj. w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wodzie powierzchniowej, wodzie podziemnej i wodzie deszczowej, a także w ściekach przemysłowych i komunalnych oraz w osadach (w tym w osadach ściekowych i rzecznych).

Zakres oznaczanych substancji organicznych obejmuje wiele parametrów sumarycznych, takich jak np. ogólny węgiel organiczny (OWO), adsorbowalny organicznie związany chlorowiec (AOX) oraz różne klasy związków organicznych, np. lotne węglowodory alifatyczne i aromatyczne, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, pestycydy, polibromowane difenyloetery, krótkołańcuchowe polichlorowane alkany (SCCP), związki metaloorganiczne i perfluoroalkilowe (PFAS).

Priorytetami w Programie prac PKN/KT 122 jest wdrażanie Norm Europejskich (EN) i Norm Europejskich wdrażających Normy Międzynarodowe (ISO) z zakresu metod badań jakości wody.

Na etapie programowania prac i opiniowania dokumentów normalizacyjnych PKN/KT 122 współpracuje z: Głównym Inspektoratem Ochrony Środowiska, Głównym Inspektoratem Sanitarnym, Ministerstwem Infrastruktury, Ministerstwem Klimatu i Środowiska oraz Ministerstwem Zdrowia.

Na arenie europejskiej i międzynarodowej PKN/KT 122 współpracuje z Komitetem Technicznym CEN/TC 230 Water analysis oraz z Komitetem Technicznym ISO/TC 147 Water quality i Podkomitetem ISO/TC 147/SC 2 Physical, chemical and biochemical methods.

2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT

Działalność KT 122 jest ściśle związana z uwarunkowaniami prawnymi, społecznymi, gospodarczymi i technologicznymi w aspekcie krajowym i europejskim.

Podstawą prawną ochrony wód przed zanieczyszczeniami w Polsce jest ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, która jest zbiorem przepisów określających m.in.: zasady klasyfikacji wód w zależności od stopnia ich zanieczyszczenia, warunki odprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i kanalizacji miejskiej, kary nakładane na zakłady odprowadzające do wód nadmierne ilości zanieczyszczeń, zasady ustanawiania stref ochronnych ujęć i źródeł wody.

Metody badawcze wprowadzane przez KT 122 jako Polskie Normy są podstawą analiz wykonywanych w laboratoriach badawczych w obszarze regulowanym prawnie, między innymi przez:

- Ramową Dyrektywę Wodną UE, tj. Dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej;

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach;
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 kwietnia 2006 r. w sprawie zakresu badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu, kryteriów ich oceny oraz wzoru świadectwa potwierdzającego te właściwości;
- Dyrektywę Komisji 2009/90/WE z dnia 31 lipca 2009 r. ustanawiającą, na mocy dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, specyfikacje techniczne w zakresie analizy i monitorowania stanu chemicznego wód;
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych;
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych;
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych;
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych;
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 sierpnia 2023 r. w sprawie warunków wprowadzania nieczystości ciekłych do stacji zlewnych.

Badania substancji organicznych w wodach, ściekach i osadach ściekowych zgodnie z Normami z zakresu KT 122 przeprowadzane są głównie w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz w innych, akredytowanych laboratoriach. Normy z zakresu tematycznego KT 122 przywoływane są w niektórych rozporządzeniach jako metody referencyjne.

Do instytucji państwowych zajmujących się jakością wody w Polsce należą m.in:

- Ministerstwo Klimatu i Środowiska;
- Ministerstwo Zdrowia;
- Ministerstwo Infrastruktury;
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;
- Główny Inspektorat Sanitarny;

- Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy;
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
- Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny – Państwowy Instytut Badawczy;
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy.

3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT

Działalność KT 122, poprzez dostarczanie katalogu norm z zakresu oznaczania w wodzie, ściekach i osadach wodnych zanieczyszczenia związkami organicznymi przyczynia się do dostarczania przez laboratoria badawcze wiarygodnych wyników badań, umożliwiających ocenę stanu środowiska naturalnego mającego wpływ na zdrowie i życie człowieka i zwierząt.

Zanieczyszczenie środowiska związkami organicznymi jest wynikiem postępu cywilizacyjnego i skutkiem stosowania coraz większej liczby substancji syntetycznych, zarówno w przemyśle jaki w życiu codziennym. Substancje migrując do środowiska mogą, na przykład z wodą pitną, dostawać do organizmów człowieka i zwierząt, dla których mogą być toksyczne, a zanieczyszczenie wód substancjami czynnymi farmaceutyków może prowadzić do lekooporności.

Dlatego też rozpoznanie stanu środowiska dzięki wykonywaniu przez laboratoria oznaczeń substancji organicznych w wodzie, ściekach i osadach wodnych z wykorzystaniem norm z katalogu KT 122 ma kluczowe znaczenie w ochronie środowiska naturalnego, zdrowia i życia ludzi oraz zwierząt.

4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT

Działalność KT 122, dzięki katalogowi norm z zakresu oznaczania w wodzie, ściekach i osadach wodnych zanieczyszczeń związkami organicznymi przyczynia się do:

- zapewnienia i utrzymania standardów wód pitnych, ujęć i źródeł wody,
- polepszenia jakości i utrzymania klas czystości wód podziemnych i powierzchniowych, kontroli emisji ścieków przemysłowych,
- usprawnienia działania i poprawy efektywności oczyszczalni ścieków,
- poprawy stanu zdrowia i warunków życia społeczeństwa,
- rozwoju przedsiębiorstw dostarczających laboratoriom badawczym aparaturę, wyposażenie i odczynniki,
- poprawy efektywności działania laboratoriów, obniżenie zużycia odczynników i czasochłonności analiz dzięki korzystaniu ze zautomatyzowanych procedur z katalogu norm KT nr 122.

5. CZŁONKOSTWO W OT

Zgodnie z aktualnym Zarządzeniem Prezesa PKN w sprawie Organów Technicznych powoływanych przez Prezesa PKN, podstawy ich powoływania oraz zasad powoływania członków i osób funkcyjnych w tych organach, każdy podmiot krajowy zainteresowany

daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w OT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem OT. Każdy członek OT realizuje zadania poprzez swoich reprezentantów.

Członkostwo w OT:

- otwiera możliwość wpływania na treść tworzonych norm na poziomach międzynarodowym, europejskim i krajowym;
- zapewnia dostęp do treści projektów Norm Międzynarodowych, Europejskich, krajowych w zakresie tematycznym OT;
- daje możliwość kształtowania programu prac normalizacyjnych, co pozwala właściwie planować inwestycje i w konsekwencji zyskać przewagę nad konkurencją;
- ułatwia kontakty biznesowe.

Aktualny skład OT i kontakt do Przewodniczącego OT, Sekretarza OT, właściwego Sektora WPN jest podany na stronie www.pkn.pl, w *Wykazie OT*.

6. CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

KT 122 aktywnie realizuje misję Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, tj. sprawnego organizowania działalności normalizacyjnej zgodnie z rozwiązaniami europejskimi i międzynarodowymi w celu:

- harmonizacji norm krajowych w zakresie wymagań prawnych dotyczących jakości wody, regulowanych przez ustawodawców krajowych i europejskich w obszarze zdrowia ludzi i oceny stanu oraz ochrony środowiska naturalnego,
- wdrożenia do katalogu PN polskich wersji językowych lub wersji oryginalnych norm EN, ISO z zakresu badań substancji organicznych w wodach pitnych, podziemnych, powierzchniowych oraz ściekach i osadach wodnych,
- wdrażania nowoczesnych rozwiązań naukowo-technicznych wykorzystywanych w normach, umożliwiających efektywną pracę laboratoriów oraz dostarczanie wiarygodnych i porównywalnych wyników analiz.

Strategia do osiągniecia założonych celów KT 122 realizowana jest przez:

- aktywne uczestnictwo w pracach europejskich i międzynarodowych komitetów technicznych,
- aktywizowanie współpracy polskich ekspertów z komitetami CEN/TC 230 oraz ISO/TC 147,
- opracowanie polskich wersji językowych norm europejskich i międzynarodowych.

7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) z zakresu działania OT wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN, po akceptacji OT, jest wprowadzany do programu prac OT. OT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac OT znajduje się na stronie www.pkn.pl , w *Wykazie OT,* po wybraniu numeru właściwego OT.

8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT

Czynnikami, które mogą wpływać na realizację programu prac KT 122 mogą być:

- zmiany legislacyjne np. prowadzące do obowiązku opracowywania polskich wersji językowych norm,
- brak zgody środowiska laboratoriów instytucji państwowych na przyjęcie projektu danej normy bez wprowadzenia odpowiednich zmian w treści lub bez opracowania szczególnych warunków krajowych,
- niedostateczne środki finansowe na opracowywanie polskich wersji językowych Norm Europejskich lub Norm Międzynarodowych,
- kwestie prawne uniemożliwiające dalsze prowadzenie prac nad normą, np. wykryta sprzeczność z obowiązującymi w danej dziedzinie przepisami prawa.

9. PROPOZYCJE ZAGADNIEŃ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH OT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Zgodnie z ustalonymi celami KT 122 planowane jest systematyczne wprowadzanie do katalogu Polskich Norm polskich wersji językowych norm europejskich i międzynarodowych zgodnie z potrzebami. W 2026 r. planowane jest rozpoczęcie prac związanych z opracowaniem polskiej wersji językowej PN-EN ISO 18857-2.